

Міністерство освіти і науки України

Харківський національний педагогічний університет імені Г.С. Сковороди

Кафедра теорії, технологій і методик дошкільної освіти

**Дошкільна освіта в сучасному освітньому
просторі: актуальні проблеми, досвід, інновації**

*Матеріали доповідей учасників VIII науково-практичної
конференції (м. Харків, 21 квітня 2023 р.)*

Дошкільна освіта в сучасному освітньому просторі: актуальні проблеми, досвід, інновації

Матеріали доповідей учасників VIII науково-практичної конференції (м. Харків, 21 квітня 2023 р.)

Організаційний комітет:

- Танько Т.П. - голова оргкомітету, декан факультету дошкільної освіти, доктор педагогічних наук, професор;
- Тарарак Н.Г. - завідувач кафедри теорії, технологій і методик дошкільної освіти, доктор педагогічних наук, професор;
- Дорожко І.І. - завідувач кафедри психологічної та педагогічної антропології, доктор філософських наук, професор;
- Доценко С.О. - завідувач кафедри технологій дистанційного навчання та цифрової дидактики в дошкільній освіті, доктор педагогічних наук, професор;
- Малихіна О.Є. - доцент кафедри психологічної та педагогічної антропології, кандидат психологічних наук;
- Шевченко Н.О. - відповідальний секретар оргкомітету, доцент кафедри теорії, технологій і методик дошкільної освіти.

Д 71 Дошкільна освіта в сучасному освітньому просторі: актуальні проблеми, досвід, інновації: Матеріали VIII наук.-практ. конф., 21 квітня 2023 р., Харків / Харк. нац. пед. ун-т; за заг. ред. Т. Танько (електронне видання). Харків: ХНПУ, 2023. 100 с.

Затверджено

**редакційно-видавничою радою Харківського національного педагогічного університету імені Г.С. Сковороди
(протокол № 5 від 17.05.2023 р.)**

Збірка містить матеріали викладачів і здобувачів вищої освіти, які подано до участі у VIII науково-практичній конференції 21 квітня 2023 р. Матеріали рекомендовано до друку: редакційно-видавничою радою (протокол № 5 від 17.05.2023 р.) Харківського національного педагогічного університету імені Г.С. Сковороди.

ЗМІСТ

Атаманчук Н. М. ТВОРЧИЙ РОЗВИТОК ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ: РЕСУРС КАЗКО-ТЕХНІКИ.....	6
Балюк О. В. ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ ІНШОМОВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ В ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ	8
Безрукава Г. О. ГРА ЯК ЗАСІБ ФОРМУВАННЯ КОМУНІКАТИВНИХ УМІНЬ ТА НАВИЧОК ДІТЕЙ МОЛОДШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ	10
Берестова А. А. ІГРИ-ДРАМАТИЗАЦІЇ ЯК ЗАСІБ РОЗВИТКУ КОМУНІКАТИВНИХ ВМІНЬ ДІТЕЙ СТАРШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ	12
Вишневська О. О. ФОРМИ І МЕТОДИ СПІВПРАЦІ ЗДО З СІМ'ЯМИ ДОШКІЛЬНИКІВ.....	14
Гонтар А. В. ВИКОРИСТАННЯ КАЗОК ВАСИЛЯ СУХОМЛИНСЬКОГО У МОРАЛЬНОМУ ВИХОВАННІ ОСОБИСТОСТІ ДОШКІЛЬНИКА.....	16
Григоренко В. Л. ВПЛИВ ЦІННОСТЕЙ ІНКЛЮЗИВНОГО ОСВІТНЬОГО СЕРЕДОВИЩА НА ФОРМУВАННЯ ГУМАНІЗМУ У ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ	18
Грищук О. О. ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ МОРАЛЬНО-ЕТИЧНИХ УЯВЛЕНЬ У СТАРШИХ ДОШКІЛЬНИКІВ	20
Давидова М. О. ВПРОВАДЖЕННЯ АРТПЕДАГОГІЧНИХ ТЕХНІК У ПРОЦЕС СОЦІАЛІЗАЦІЇ ДОШКІЛЬНИКІВ	22
Дорожко І. І., Малихіна О. Є. РОЛЬ ВИХОВАТЕЛЯ ЯК ФАСИЛІТАТОРА ДИТЯЧОГО РОЗВИТКУ	24
Ізмайлова Г. Г. ФОРМУВАННЯ ВЗАЄМОВІДНОСИН ДОШКІЛЬНИКІВ ПІД ЧАС ІГОР У ЗАКЛАДАХ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ.....	26
Ісаєва І. С. ГЕНДЕРНЕ ВИХОВАННЯ ДІТЕЙ СТАРШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ ЗАСОБАМИ СЮЖЕТНО-РОЛЬОВОЇ ГРИ.....	32
Клюєва Н. В. РОЗВИТОК ПІЗНАВАЛЬНОЇ АКТИВНОСТІ ДІТЕЙ СТАРШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ ЗАСОБАМИ ІГРОВИХ ОСВІТНІХ ТЕХНОЛОГІЙ	34
Кобякова К. С. ЕМОЦІЙНИЙ ІНТЕЛЕКТ ТА ОСОБЛИВОСТІ ЙОГО РОЗВИТКУ У ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ	36
Коструб Є. А. ПРОБЛЕМИ ФОРМУВАННЯ ОСНОВ ЧИТАЦЬКОЇ КУЛЬТУРИ В ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ	38
Ларіна І. О. УМОВИ ТВОРЧОГО ПЕРЕТВОРЕННЯ ПЕДАГОГІЧНОГО КОЛЕКТИВУ ЗДО	40

Дорожко І. І.,

*доктор філософських наук, професор,
Харківський національний педагогічний
університет імені Г.С. Сковороди*

Малихіна О. Є.,

*кандидат психологічних наук, доцент,
Харківський національний педагогічний
університет імені Г.С. Сковороди*

РОЛЬ ВИХОВАТЕЛЯ ЯК ФАСИЛІТАТОРА ДИТЯЧОГО РОЗВИТКУ

Реформування сучасної освіти ґрунтується на принципах гуманізації, що передбачає задоволення індивідуальних потреб і бажань дітей, розвиток їх здібностей, а також сприймання дитини як рівноправного учасника освітнього процесу відповідального за його результати. Реалізації педагогіки партнерства в освітньому процесі сприяє фасилітація як здатність педагога досягти такої взаємодії з дитиною, яка підтримуватиме її прагнення до самовдосконалення, самореалізації, усвідомленню нею себе як самоцінності, її налаштуванню на особистісне зростання, розвиток здібностей і компетентностей. Педагогічна фасилітація виступає своєрідною рушійною силою вдосконалення якості освіти на будь-якому рівні освіти, зокрема дошкільної, тому що саме на даному етапі закладаються основи освоєння світу дитиною, її життєві компетентності, здатність до саморозвитку.

В оновленому Державному стандарті дошкільної освіти України окреслено роль вихователя-фасилітатора як фахівця, який перш за все стимулює процес розвитку дитини, створюючи атмосферу психологічної підтримки, забезпечуючи інтелектуальне й емоційне благополуччя.

Розвиток дітей у дошкільному віці відбувається насамперед через гру, в якій вони демонструють більший самоконтроль, засвоюють академічні знання, ефективність гри потребує взаємодії з однолітками та дорослими. Забезпечення такої взаємодії є функцією вихователя-фасилітатора, який зорієнтований на

підтримку вихованця в освітній діяльності, сприяння успішному засвоєнню навчальної інформації, полегшення розв'язання проблем, допомогу в усвідомленні власних здібностей, особистісних якостей, забезпечення підтримки потреби вихованця в саморозвитку і самовдосконаленні.

Сучасний вихователь-фасилітатор має надихати своїх вихованців на гру, створювати простір для різних варіантів ігрових занять і трансформувати свою роль залежно від потреб дітей. Ефективність фасилітатора полягає в здатності поєднувати навчальні й виховні цілі та ігрові умови, сприяти залученню й активності кожної дитини.

До умінь вихователя-фасилітатора належать: емпатійне слухання, уважність щодо поведінки дітей; налагодження ефективної комунікації в дитячій групі, корегування дій учасників відповідно до правил взаємодії; заохочення активної позитивно забарвленої поведінки, забезпечення безпечного зворотного зв'язку між всіма учасниками освітнього процесу; стриманість і терпіння, дотримання нейтральної позиції в оцінюванні навчальних досягнень.

Особливістю спілкування у фасилітативній взаємодії є повага та позитивне сприйняття вихованця як особистості; педагогічний такт, що заснований на довірі без потурання; простота спілкування; вплив без обмеження самостійності; гумор без сарказму; авансована похвала; створення «ситуації успіху».

Список використаних джерел

1. Ватаманюк Г. П. Фасилітація в освітньо-виховному процесі закладу дошкільної освіти: сутність та особливості. Березневий науковий дискурс 2023 на тему: *«Детермінанти посилення ролі освіти у повоєнному відновленні України»*. Збірник матеріалів Міжнародної науково-практичної конференції для освітян (м. Чернігів, 22 березня 2023 року). Чернігів : ГО «Науково-освітній інноваційний центр суспільних трансформацій», 2023. С. 97-101.